

Í 1978 samtykti Føroya lögting lóg um Landsbanka Føroya. Sambært hesa lóg skuldi setast á stovn almennur banki í Føroyum við ávisum lógbundnum uppgávum. Bankin skuldi røkja ávisar tjóðbankauppgávur uttan tó at hava rætt at geva út peningaseðlar.

Av høvuðsuppgávum bankans kunnu verða nevndar, at hann skuldi vera bankasamband landskassans, verða ráðgevandi viðvíkjandi lántøku í útheiminum og ráðgevandi í búskapar og fíggjarpolitikkinum.

Sum kunnugt gekk tað ikki nóg skjótt við at fáa landsbankan at virka og valið í 1980 í ótíð ferdi til

eitt landsstýri, sum als organ áhuga tóktist at hava fyri at seta ta lóg í verk, sum lögtingið hevði samtykt í 1978.

Við tí syndarliga meti í uttanlandaskuld, handilshalli og gjaldsavnahalli í huga, sum borgarliga samgongan er orsök til, áttu allir flokkar at havt størsta áhuga í at fáa landsbankan at virka sum skjótast. Tí spurdi Sverri Midjord í lögtingssetuni 1982 landsstýrið hvi lógin ikki varð hildin viðvíkjandi landsbankanum.

Hann fekk tað svar, at av tí at henda lóg bert varð vorðin samtykt við einari atkvøðu í meiriluta, metti landsstýrið seg onga skuldu hava at seta lógina í gildi!

Hetta svaraði eitt landsstýri, sum sjálvt er valt við einari meirilutaatkvøðu og sum dagliga í tinginum má hjálpast við einari atkvøðu í meiriluta, tá tess lógaruppskot skulu samtykkjast!

Javnaðarflokkurin ætlaði ikki at lata sær hetta lynda og legði tí í verandi tingsetu fyri lögtingið uppskot til samtyktar, sum áleggur landsstýrinum at halda lógina um

landsbankan. Flokkurin hevði sjálvandi sín iva, tí hetta at áleggja ovasta lógarumsiting okkara at halda landsins lógar er so grotekst og so óhoyrt, at ein mátti ivast um tær fylgjur eitt slikt uppskot kundi hava fyri virðingina fyri fólksstýrinum. Men tá landsstýrið hevði havt eitt ár til at umræða seg í og framvegis einki stig hevði tikið til at halda

lógina, settu vit uppskotið fram.

Hverja lagnu fekk so hetta uppskot?

Jú, friggjadagin tann 16. mars var tað sett undir atkvøðugreiðslu og felt við navnaskali av teimum 17 tingmonnum, sum manna tað borgarliga alternativ. Tann seytjandi maðurin, sum við hesari atkvøðugreiðslu var við til at geva lógbrot-

arunum í Tinganesi blátt stempul, var sjálvur lögtingsformaðurin Jógvan Sundstein. Hetta var serstakliga harmuligt, tí Jógvan hevur áður givið ilt av sær tá ið landsstýrið hevur sýnt sína opinberligu vanvirðing fyri Føroya lögtingið, sum í einum og øllum og sambært galdandi stýrisskipanarlóg er yvir landsstýrinum. Men nú vita vit so, at umsorgan lögtingsformansins fyri teimum tingmálum, sum landsstýrið sjoftar, bert er galdandi fyri hansara egnu hjartamál, og tað hava vit í andstöðuni veru tær hugan av leingi.

Tað, sum stendur eftir aftan á eina slíka hending sum hesa, hvar lögtingsmeirilutin lógfestir lógarbrot, er ein alt vaksandi illgruni um, at teimum flokkum, sum nú í skjótt fyra ár hava rátt fyri borgum, í roynd og veru tærvar sjálfan hjartatáttin í einum demokratiskum flokki: hetta at taka demokratiskar avgerðir í álvara, hetta at virða demokratiskar avgerðir, sjálvt um einum ikki dámar tær.

Lita vit at einum av

heimsins elstu demokratium, Danmark, so siggja vit, at ein og hvør donsk stjórn umsitir og setir í verk allar tær samtyktir, sum fólkatíngið ger, sjálvt um hesar samtyktir ikki fella stjórnini so væl. Ger stjórnin ikki hetta, fer hon frá, ella verður frákoyrd av fólkatínginum. Soleiðis virkar eitt rófset og sunt fólkaræði.

Hjá okkum er nú við at vera øvugt. Landsstýrið kunnger — ikki bert í landsbankamálum, men í nógvum øðrum málum við, at tað droymir ikki um at halda lögtingsins lógar og samtyktir, og borgarligi meirilutin við formanninum fyri heimsins elsta tíngi á odda sigur einmælt: „Tað er alt í lagið.“

Álvaratos, er tað ikki nú tíð uppá at spyrja, um tilíkir flokkar hava uppi-borið álit frá meirilutanum av føroyingum einaferð aftur at?

Joannes Dalsgaard

Fundarsamtykt í Froðbiar Sóknar Javnaðarfelag

Á eykaðalfundi í Froðbiar Sóknar Javnaðarfelag 19/3-84, var fylgjandi fundarsamtykt einmælt viðtíkin.

1. Eykaðalfundururin samtykkir ikki at taka stóðu til uppstilling til lögtingsvalið, fyrr enn teir organisatorisku spurningarnir í flokkinum eru avgreiddir.

2. Eykaðalfundururin mótmælir, at ein felagskapur, hvørs uppruni eru mótmæli móti demokratiskum limaavgerðum, undangongumenninir í hesum felagsskapi sjálvir hava biðið um, verður upptikin sum limur í flokkinum á jøvnum fæti við onnur feløg.

3. Um tulkningarnar hjá nýggja felagnum av flokslógini verða góðtiknar av flokkinum, meta vit hetta sum at taka stóðu undan tí organisatoriska felagskapinum í flokkinum.

4. Eykaðalfundururin metur tað sum óbótáligan skaða fyri flokspolitiska arbeiðið, um góðtíkið verður at hava tvey javnaðarfeløg í somu bygd, við somu flokspolitisku uppgávum.

Við tað, at vit princi-

elt ikki meta tað rætt at hava tvey javnaðarfeløg í somu bygd, fara vit, um tulkningarnar hjá TSF, um limaskap í flokkinum, fáa viðhald, at boða flokkinum frá, at vit, sum 60 ára gamalt javnaðarfelag, álvarsliga fara at umhuga felagsins organisatoriska tilknýtið til Føroya Javnaðarflokk í framtíðini.

Límafundurin ásannar, at stóðan innan javnaðarflokkinn í dag ikki tænar øðrum endamáli enn at lata vatn á mylluna hjá okkara politisku mótmøðumonnum. Tí eigur aftur sum skjótast at verða komið á røttu kós,

so allar kreftir í Føroya Javnaðarflokki kunnu fara til verka, so at flokkurin aftur verður tað natúrliga amboðið hjá lønmóttakarum, verkafólki og fiskimonnum í stríðnum fyri betri korum. Hetta er meira neyðugt nú enn nakrantíð áður, nú borgarligi ágangurin hóttir við at taka stóðu undan øllum teimum lønarligu- og demokratisku rættindum, flokkur okkara hevur gingið á odda fyri at fremja, hesum bólkum at frama.

Fundarinnar vegna
Ásla Jespersen, skr.

Lesið um
ítrótt í
sosíalinum

Ótrygggleikin við skattaskipanina

Í. april fara vit undir nýggja skattaskipan, samtiðarskattaskipanina. Nógvir spurningar standa ósvaraðir fyri framman um hvussu henda skipan fer at roynast tí vanliga skattgjaldaranum. Tey flestu hava eina kenslu av ótryggleika um hetta stóra apparatið, sum skal í gongd nú um nakrar dagar.

Ein tilik grundleggjandi broyting, sum ein nýggj skattaskipan er, tekur drúgvu tíð at fyrirreka, um væl skal vera burtúr.

Men hvussu er henda lóg og henda fyriskipan forarbeidd?

Í stórum skundi er hastað so avstað, at neyvan teir sjálvir finna út av hesum.

Heilt natúrligt hevði verið, at kommunurnar og fakfeløgini fingi høvi at gera sínar viðmerk-

ingar til málið, áðrenn tað varð endaliga avgeritt, so sum uppskotið varð av Javnfl. Men so skuldi ikki vera, málið bleiv luskað ígjøgnum, fekk so dánt neyðugu viðgerðina í Tinginum og ein lógin fyri og onnur eftir varð bara samtykt av samgonguni, uttan at nakar veruliga fekk sett seg inn í, hvat hesar lógar innihildu og merkja fyri vanliga skattgjaldaran.

Fakfeløgini kravdu at fáa møguleikan at gera viðmerkningar til uppskotið, men hetta varð umberandi kveistrað til viks, sum um at hetta viðkom ikki teimum.

Umsiðir er so stundin komin, at hetta velduga maskinarið, samtiðarskattaskipanin, fer í gongd, og longu nú kaga grefflig brek undan kavi, sum lættliga verði umgingin, um bert

rimuligt tíð varð avsett til fyrirrekingarnar og allir partar fingi loyvi at gera sínar metingar og viðmerkningar.

Verri er við teimum brekum, sum ikki kunnu umgangast, tá tað er eitt borgarligt stýri, sum setur nakað í gongd. Hesi eru tey størstu og meira álvarsomu, og tey krøvja seg ikki burtur í nýggju skattalógini. Sviðan av hesum koma serliga tey lægst løntu at føla sum ongantið fyrr.

Flestu eru vit samd um, at tað er neyðugt við eina samtiðarskattaskipan, men tó ikki fyrr ein hvønn pris.

Nýggja skattaskipanin, sum kemur í gildi 1. april, er eitt satt borgarligt avrik, har láginntøkurnar gjalda prisin, og tí var tað betur, vit vóru hana fyri uttan.

Hanus Joensen

Heldur tú **sosíalín**